

ความจำเป็นที่ต้องร่างประมวลกฎหมายแพ่งใหม่ในประเทศไทย*

THE NEED TO DRAFT A NEW CIVIL CODE IN THAILAND

เกียรติกำจร มีชนอน

Keatkhamjorn Meekanon

วิทยาลัยนานาชาติศิลปการ

Silpakorn University International College, Thailand

E-mail: Meekanon_k@silpakorn.edu

บทคัดย่อ

ประเทศไทยปฏิรูประบบกฎหมายมานานกว่า 100 ปีมาแล้ว โดยรับเอากฎหมายแบบแอ่งโกล-แซกซอนจากอังกฤษมาใช้ก่อนจะรับเอากฎหมายแบบโรมันจากภาคพื้นยุโรป โดยเริ่มแรกพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแต่งตั้งคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปปพ.) เป็นคณะแรกในปีพ.ศ.2451 แต่ร่างเสร็จในปีพ.ศ. 2468 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากคณะกรรมการร่างกฎหมายไม่เข้าใจหลักการและแนวคิดต้นตอของกฎหมายที่ตัวเองลอกเลียนมาจึงทำให้ตีความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้ยาก คณะกรรมการไม่ได้แยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ออกจากกันเหมือนกับของฝรั่งเศส เยอรมนีและญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศต้นแบบของประมวลกฎหมายนี้แต่รวมเข้าไปแบบประมวลกฎหมายแพ่งและหนี้ของสวิส นอกจากนี้กฎหมายแบบแอ่งโกล-แซกซอนได้หยั่งรากลึกในระบบกฎหมายไทยทำให้มีการใช้นิยามในกฎหมายแบบแอ่งโกล-แซกซอนเข้ามาในประมวลกฎหมายแพ่งทำให้เกิดความสับสนในการตีความ การที่จะร่างประมวลกฎหมายแพ่งขึ้นมาใหม่โดยแยกกฎหมายพาณิชย์ทั้งหมดเข้าเป็นประมวลกฎหมายพาณิชย์แยกต่างหาก ผู้ร่างกฎหมายแพ่งไทยควรจะไปดูประเทศที่มีการร่างประมวลกฎหมายแพ่งขึ้นมาใหม่ล่าสุดโดยจัดโครงสร้างต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส เยอรมนีหรือสวิตเซอร์แลนด์ที่เคยใช้เป็นแบบร่างประมวลกฎหมายแพ่งฉบับเก่าของประเทศตนอย่างเช่น เนเธอร์แลนด์ บราซิล เปรูและมณฑลควิเบก ประเทศแคนาดา และใช้หลักการและแนวคิดต้นตอกฎหมายแบบโรมันจากเขตปกครองที่ใช้กฎหมายแบบโรมันในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เช่น สกอตแลนด์ในสหราชอาณาจักร รัฐหลุยส์เซียนาในสหรัฐอเมริกา และแอฟริกาใต้มาเป็น

* Received 01 June 2022; Revised 01 August 2022; Accepted 21 August 2022

บทบัญญัติต่างๆ ในประมวลกฎหมายแพ่งใหม่นี้ทั้งในภาษาไทยและการแปลเป็นภาษาอังกฤษเข้าแทนที่หลักการและแนวคิดต้นตอของกฎหมายแบบแบบแอ่งโกล-แซกซอนที่ปะปนอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับเดิม

คำสำคัญ: กฎหมายเอกชนไทย, ประมวลกฎหมายแพ่ง, การปฏิรูปกฎหมาย

ABSTRACT

Thailand reformed its legal system around a century ago. In the first place, the nation adopted an Anglo-Saxon English legal system before drafting civil laws with several legal codes. King Chulalongkorn appointed a committee to draw up a civil and commercial code in 1908. With 3 more subsequent committees, Thai Civil and Commercial Code (TCCC) was finished in 1925 during the reign of King Vajiravudh. The drafting committee's lack of knowledge about the imported rules and concepts and an adopted method led to confusion in construing the rules and concepts in the code. The committee paid little attention to commercial part of TCCC. A prominent member of this committee claimed that TCCC was modelled after German Civil Code (BGB) through Japanese Civil Code (JCC). However, the committee did not separate civil and commercial codes as in France, Germany and Japan, the countries of original models of TCCC. Moreover, Anglo-Saxon laws have been deeply embedded in Thai legal system. As TCCC includes many Anglo-Saxon legal definitions and concepts, the mixture of these definitions and concepts from different legal systems often lead to misinterpretation. To draft a new civil code and a commercial code separately, the legislators should look at the countries that have recently enacted the new civil codes as a breakaway from the old structures in French, German or Swiss civil codes as their main original templates. These countries comprise the Netherlands, Brazil, Peru and Quebec Province of Canada. The drafters need to import principles and concepts of Roman laws from English-speaking jurisdictions, such as Scotland in the UK, Louisiana State in the US, and

South Africa to draw up provisions in the new Thai civil code in English first before translate these provisions into Thai. These principles and concepts will replace all Anglo-Saxon legal definitions in the old code.

Keywords: Thai Private Law, Thai Civil Code, Legal Reform

บทนำ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ปพพ.) ได้ถูกบังคับใช้มากกว่า 100 ปีแล้วโดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งซึ่งมีการนำบทบัญญัติต่างๆมาจากสหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศสบ้าง ทำให้มีบทบัญญัติและนิยามที่ไม่สอดคล้องกันปะปนกัน และโครงสร้างในฉบับปัจจุบันนั้นไม่ทันสมัย ปพพ.ได้ใช้ประมวลกฎหมายแพ่งเยอรมนี (Bürgerliches Gesetzbuch = BGB) ผ่านประมวลกฎหมายแพ่งญี่ปุ่น (Japanese Civil Code = JCC 民法) ซึ่งไม่มีบทบัญญัติกฎหมายพาณิชย์อยู่ แต่ในปพพ.บทบัญญัติกฎหมายพาณิชย์จะอยู่ตอนท้ายบรรพ 3 เอกเทศสัญญา ในเรื่องห้างหุ้นส่วน บริษัท การสอบบัญชี การควบกิจการ เป็นต้น คล้ายคลึงกับส่วนที่ 3 ในประมวลกฎหมายหนี้ของสวิสเซอร์แลนด์ (Swiss Code of Obligation = SCO) ที่แยกออกมาจากประมวลกฎหมายแพ่งต่างหาก ทำให้กลายเป็นกฎหมายลูกผสม เยอรมนีได้มีการยกร่างประมวลกฎหมายแพ่งขึ้นมาใหม่บังคับใช้ในปีพ.ศ.2543 และญี่ปุ่นก็กำลังยกร่างอยู่เนื่องจากการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งทำให้บทบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมจากยุคสมัยต่างๆที่ใช้สำนวนภาษาต่างกันไม่มีความสอดคล้องกันทำให้ผู้อ่านประมวลกฎหมายแพ่งสับสน ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องร่างใหม่ทั้งหมดโดยแยกประมวลกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายพาณิชย์ออกจากกันเหมือนฝรั่งเศส เยอรมนีและญี่ปุ่นเพื่อเป็นการสะดวกในการนำไปใช้ โดยถือว่าประมวลกฎหมายแพ่งเป็นเรื่องทั่วไปและประมวลกฎหมายพาณิชย์เป็นเรื่องเฉพาะ โดยในการร่างใหม่นี้จำเป็นต้องศึกษาประมวลกฎหมายแพ่งจากประเทศที่มีการร่างขึ้นมาใหม่ และศึกษาการจัดหมวดหมู่บทบัญญัติจากการวิจัยกฎหมายเปรียบเทียบในหลายๆประเทศเพื่อให้ประมวลกฎหมายแพ่งของไทยฉบับใหม่ (ปพม.) มีความรัดกุม ทันสมัยและเข้าใจง่ายต่อไป ในบทความนี้ผู้เขียนจะใช้คำว่ากฎหมายแบบโรมันแทนคำว่า Civil law เพราะกฎหมายเก่าของไทย จีน อินเดีย อิสลาม และอื่นๆก็มีการใช้ประมวลกฎหมายเขียนเป็นมาตราๆเป็นลายลักษณ์อักษรแต่ไม่ได้มีที่มาจากกฎหมายโรมัน และใช้คำว่ากฎหมายแบบแองโกล-แซกซอนแทนคำว่า Common law เพราะมีกฎหมายจารีตประเพณีในหลายประเทศเช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย

หลายประเทศในแอฟริกาและอื่นๆที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่ไม่ได้มีที่มาจากกฎหมายแองโกล-แซกซอน

ปัญหาของกฎหมายแพ่งในประเทศไทย

ประเทศไทยใช้กฎหมายลายลักษณ์อักษรมาแล้วอย่างน้อย 500 ปีหรืออาจจะเป็น 1000 ปี (Huxley. A., 1996) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมีพระบรมราชโองการประกาศใช้กฎหมายตราสามดวงในปีพ.ศ.2348 โดยเป็นกฎหมายหลักของประเทศก่อนที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจะปฏิรูปกฎหมายไทยแต่ในช่วงต้นรัชสมัยของพระองค์ได้ใช้กฎหมายอังกฤษเป็นต้นแบบ โดยมีแนวคิดทางกฎหมายอย่าง หลักฐาน (Evidence) ล้มละลาย (Bankruptcy) ต่อมาพระองค์ได้ทรงมีกระแสพระราชดำริว่าการนำกฎหมายจารีตแบบอังกฤษมาใช้ไม่เหมาะสม เพราะคนทั่วไปไม่สามารถอ่านกฎหมายได้ (Meekanon. K., 2013) พระองค์จึงทรงตัดสินพระทัยที่จะปรับเอาระบบประมวลกฎหมายของภาคพื้นยุโรปมาใช้ร่างประมวลกฎหมายต่างๆของไทยเพราะเข้ากันได้กับกฎหมายดั้งเดิมของไทยที่เป็นลายลักษณ์อักษรแบ่งเป็นมาตราๆ พระองค์ได้โปรดเกล้าแต่งตั้งคณะกรรมการร่างปพพ.ชุดแรกในปี พ.ศ.2451 จนมาถึงปีพ.ศ.2468 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าแต่งตั้งพระยามานวราชเสวี (ปลอด วิเชียร ณ สงขลา) เป็นกรรมการในคณะกรรมการร่างปพพ.4 ซึ่งจบกฎหมายจากอังกฤษ โดยที่กรรมการส่วนใหญ่เป็นคนไทย ท่านได้มีบทบาทสำคัญในการเอา BGB ฉบับพ.ศ.2443 เข้ามาเป็นแม่แบบหลักในการร่างแทนประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส พ.ศ.2347 โดยผ่าน JCC พ.ศ.2441 โดยใช้วิธีการคัดลอกที่ท่านเรียกว่า “วิธีแบบญี่ปุ่น” ท่านเลือกวิธีนี้เพราะท่านเชื่อว่า JCC ลอกแบบมาจาก BGB ฉบับร่าง พ.ศ.2440 (Pongsapan. M., 2021) ในความเป็นจริงแล้ว JCC ประกาศใช้ก่อน BGB 2 ปี และท่านเองก็ไม่คุ้นเคยกับระบบกฎหมายแบบภาคพื้นยุโรปเท่าที่ควร คณะกรรมการร่างปพพ.ไม่รู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์และแนวคิดที่ญี่ปุ่นนำมาใช้ทำให้การตีความกฎเกณฑ์และแนวคิดในปพพ.นั้นยาก (Pongsapan. M., 2021)

จากการศึกษาของอาจารย์ชิโอริ ทามูระ (Tamura, S., 2013) พบว่าปพพ.บรรพ 2 คัดลอกมาตรามาจาก JCC 105 มาตรา BGB 92 มาตรา ฝรั่งเศส 2 มาตรา SCO 13 มาตราและร่างประมวลเดิมก่อนที่พระยามานวราชเสวีจะเข้ามาร่าง 32 มาตรา ซึ่งร่างประมวลเดิมได้รับอิทธิพลจากกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสมาก จึงพบว่าปพพ.ไม่ได้คัดลอกมาจาก BGB ผ่าน JCC

ทั้งหมด ตามที่พระยามานวราชเสวีได้กล่าวอ้าง เพราะปพพ.แบ่งเป็น 6 บรรพแต่ BGB กับ JCC แบ่งเป็น 5 บรรพแต่บรรพ 2 และ 3 ของ BGB และ JCC จะสลับกันโดยของ BGB เอาหนัมาก่อนทรัพย์ส่วน JCC เอาทรัพย์มาก่อนหน้า เพราะ JCC ก็ได้รับอิทธิพลจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสเช่นเดียวกัน (Pongsapan. M., 2021)

เมื่ออ่านบรรพ 2 และ 3 ของปพพ.อย่างละเอียดจะพบว่าหนี้และสัญญาทั่วไปจะเขียนแยกจากเอกเทศสัญญาอย่างชัดเจนไม่เหมือนกับใน BGB กับ JCC ที่จะเขียนหนี้ สัญญาทั่วไปและเอกเทศสัญญาให้กลมกลืนในบรรพเดียวกัน ศาสตราจารย์ออยเก้น บูเคอร์ (Bucher, E., 2004) ศาสตราจารย์ทางกฎหมายของสวิสเซอร์แลนด์กล่าวว่า บรรพ 2 ของปพพ. คัดลอกมาจาก SCO (p.103) แต่บทบัญญัติเรื่องหนี้และสัญญาทั่วไปในปพพ.ยังเขียนบทบัญญัติตามโครงสร้าง BGB ฉบับเก่าไม่ใช่ตาม SCO ดังนั้นคำกล่าวของศาสตราจารย์ท่านนี้จึงถูกบางส่วน แม้ว่าบทบัญญัติ การจัดหมวดหมู่ การเรียงมาตรา และโครงสร้างในประมวลทั้งสองจะไม่เหมือนกันเลยก็แต่ตาม แต่วิธีการเขียนแยกหนี้และสัญญาทั่วไปกับเอกเทศสัญญานั้นเขียนในแนวทางเดียวกัน โดยถือว่าหนี้และสัญญาทั่วไปเป็นบทบัญญัติทั่วไปและเอกเทศสัญญาเป็นบทบัญญัติเฉพาะ (เกียรติกำจร มีখনอน, 2565) ปัญหาหลักคือประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เช่นอังกฤษ อเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย ฯลฯ ไม่ใช่ระบบกฎหมายโรมัน นักกฎหมายที่เรียนจบมาจากประเทศเหล่านี้มักจะเข้าใจภาษากฎหมายอังกฤษแบบกฎหมายโรมันและมักจะไม่ได้พูดถึง *Rechtsgeschäft* หรือ นิติกรรมในภาษาเยอรมันซึ่งไม่ได้นิยามอยู่ใน BGB แต่ให้นักกฎหมายตีความกันเอาเอง (Pimngam, S., 2019) JCC ใช้คำว่า *juridical act* และ *juridical person* เมื่อแปลคำว่านิติกรรมและนิติบุคคลเป็น (Japanese Law Translation, 2022) เหมือนกับในประมวลกฎหมายแพ่งของรัฐหลุยส์เซียนาในสหรัฐอเมริกา (LSU Law, 2022) แต่ปพพ. ใช้คำว่า *juristic act* และ *juristic person* เมื่อแปลคำว่านิติกรรมและนิติบุคคลเป็นภาษาอังกฤษซึ่งใช้อย่างเป็นทางการในกฎหมายแพ่งของแอฟริกาใต้ (LezaLegalwise, 2022) ดังนั้นมุมมองทางกฎหมายอาจจะไม่ครอบคลุมแง่มุมของกฎหมายแพ่งต่างๆในโลกได้ทั้งหมด การจะร่างปพพ.จำเป็นที่จะต้องดูแบบการร่างประมวลกฎหมายแพ่งในหลายๆประเทศ

ตัวอย่างประเทศที่มีการร่างประมวลกฎหมายแพ่งขึ้นมาใหม่

เยอรมนีเองก็ประกาศใช้ BGB ฉบับใหม่เมื่อปีพ.ศ.2543 และญี่ปุ่นก็กำลังยกร่าง JCC ฉบับใหม่อยู่ในขณะนี้ แต่บทความนี้ไม่ได้นำมาอภิปรายเนื่องจากยังคงโครงสร้างเดิมอยู่

เนเธอร์แลนด์ บราซิล เปรูและมณฑลควิเบก ประเทศแคนาดาได้มีการปฏิรูปประมวลกฎหมายแพ่งครั้งใหญ่ที่สุดในประเทศหรือเขตปกครองที่ใช้ระบบกฎหมายแบบโรมันทั่วโลก โดยประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งฉบับใหม่โดยยกเลิกประมวลกฎหมายแพ่งฉบับเดิมที่ลอกแบบมาจากประมวลกฎหมายแพ่งของฝรั่งเศส เยอรมนีและสวิตเซอร์แลนด์ที่เคยใช้อยู่เดิม โดยจัดโครงสร้างใหม่ทั้งหมดจนมีมากกว่า 3-5 บรรพในประมวลเก่าที่ยกเลิกไป โดยอาศัยการศึกษาวิจัยกฎหมายเปรียบเทียบของประเทศต่างๆอยู่หลายปีจนได้แนวคิดใหม่ๆมาใช้ในการร่างประมวลกฎหมายแพ่งของตน โดยบราซิลเป็นประเทศที่ประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งฉบับใหม่ล่าสุดแทนที่ฉบับเก่าในปีพ.ศ.2545 ดังนั้นจะกล่าวถึงความเป็นมาของการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งในเนเธอร์แลนด์ มณฑลควิเบก ประเทศแคนาดา เปรู และบราซิลตามลำดับ

ประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์ (Burgelijk Wetboek = BW)

ประเทศเนเธอร์แลนด์ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษรที่ไม่เป็นประมวลเรียกว่ากฎหมายโรมัน-ดัตช์ หลังจากจักรวรรดิฝรั่งเศสผนวกเนเธอร์แลนด์ในปีพ.ศ.2353 ฝรั่งเศสได้นำประมวลกฎหมายแพ่งพ.ศ. 2347 มาบังคับใช้แทนกฎหมายโรมัน-ดัตช์เดิมจนถึงปีพ.ศ. 2381 เมื่อเนเธอร์แลนด์ร่างประมวลกฎหมายแพ่งของตนเองตามแบบประมวลกฎหมายแพ่งของฝรั่งเศสจึงใส่บทบัญญัติโรมัน-ดัตช์เดิมเข้าไปเพื่อให้สอดคล้องกับประเพณีของตน (Van Vliet, L., 2014) BW ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมหลายครั้งก่อนที่นายเอดูอาร์ด เมเยอร์ (Eduard Meijers) จะเข้ามาร่างใหม่ทั้งหมดในปี พ.ศ.2490 โดยรวมกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เข้าเป็นประมวลกฎหมายเดียวกัน เป็นการร่างที่ใช้ระยะเวลายาวนานโดยทำการศึกษากฎหมายแพ่งในประเทศต่างๆมาเปรียบเทียบอย่างละเอียด ในปีพ.ศ.2535 ได้มีประกาศใช้ BW ฉบับใหม่ที่เอาเทคนิคการจัดหมวดหมู่จาก BGB ซึ่งมีบรรพเกี่ยวกับมรดกเพิ่มเข้ามา แต่รวมบุคคลและครอบครัวเป็นบรรพเดียวกันแบบประมวลกฎหมายแพ่งสวิตเซอร์แลนด์ดังนั้น BW ฉบับใหม่นี้มีวิธีการเขียนที่เป็นระบบและเป็นนามธรรมมากขึ้น โดยเขียนอย่างกว้างๆเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้พิพากษาใช้คำพิพากษาเป็นบรรทัดฐานแทนที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมเป็นประจำเพื่อให้ทันกับสถานการณ์โดยแบ่งเป็น 10 บรรพดังนี้ (Van Vliet, L., 2014) (Lawyruip, 2022) (Dutch Civil Law, 2022)

บรรพ 1 บุคคลและครอบครัว (Personen- en familierecht)

บรรพ 2 นิติบุคคล (Rechtspersonen)

บรรพ 3 ทรัพย์สิน (Vermogensrecht)

บรรพ 4 มรดก (Erfrecht)

บรรพ 5 สิทธิแท้จริงในทรัพย์สิน (Zakelijke rechten)

บรรพ 6 หนี้ (Verbintenissenrecht)

บรรพ 7 และ 7A เอกเทศสัญญา (Bijzondere overeenkomsten)

บรรพ 8 ขนส่ง (Verkeersmiddelen en vervoer)

บรรพ 9 ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectueel eigendom)

บรรพ 10 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ (Internationaal Privaatrecht)

เมื่อเปรียบเทียบบรรพ 6 และ 7 ของ BW และบรรพ 2 และ 3 ของปพพ.เรื่องหนี้และเอกเทศสัญญาตามลำดับจะพบว่าวิธีเขียนเป็นไปในแนวทางเดียวกันคือเขียนแยกเอกเทศสัญญาออกจากหนี้เหมือนกับ SCO แสดงว่า BW ได้รับอิทธิพลจาก SCO

ประมวลกฎหมายแพ่งมณฑลควิเบก ประเทศแคนาดา (Code Civil du Québec = CCQ)

ในปีพ.ศ.2498 รัฐบาลมณฑลควิเบกได้ตั้งสำนักงานปฏิรูปประมวลกฎหมายแพ่งขึ้น โดยแต่งตั้งอดีตผู้พิพากษา ทิโบโด แร็งเฟรต์ (Thibeaudeau Rinfret) (ดำรงตำแหน่ง พ.ศ. 2498-2504) เป็นผู้อำนวยการคนแรก ได้เริ่มแต่งตั้งคนร่างในปีพ.ศ.2503 โดยมีผู้อำนวยการคนต่อมาคือ อังเดร นาโด (André Nadeau) (ดำรงตำแหน่ง พ.ศ.2504-2507) และปอล-อังเดร เครโป (Paul-André Crepeau) (ดำรงตำแหน่ง พ.ศ.2507-2520) เป็นผู้ยี่นร่างประมวลกฎหมายแพ่งใหม่แทนประมวลกฎหมายแพ่งแคนาดาดำ พ.ศ. 2408 ต่อสภานิติบัญญัติมณฑลควิเบกก่อนพ้นจากตำแหน่ง แต่ร่างนี้ผ่านกระบวนการพิจารณาเป็นเวลาหลายปี ในที่สุดนายซิล เรมิลลาร์ด (Gil Remillard) รัฐมนตรียุติธรรมมณฑลควิเบกในขณะนั้นได้ยี่นร่างประมวลกฎหมายแพ่งใหม่ต่อสภานิติบัญญัติมณฑลควิเบกเพื่อให้ลงมติในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2533 โดยประกาศใช้เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2534 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2537 บทบัญญัติในประมวลกฎหมายแพ่งมณฑลควิเบกฉบับล่าสุดได้หลุดพ้นจากแนวประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส (Pierre, B., 1997) และในบรรพ 5 นั้นเขียนแยกหนี้และสัญญาทั่วไปกับเอกเทศสัญญาอย่างชัดเจนเหมือน SCO และแยกบรรพบุคคล ครอบครัว มรดก ทรัพย์สิน และหนี้ตามแบบ BGB โดยแบ่งเป็น 10 บรรพดังนี้ (LégisQuébec, 2022)

บรรพ 1 บุคคล (Des personnes)

บรรพ 2 ครอบครัว (De la famille)

บรรพ 3 มรดก (Des successions)

บรรพ 4 ทรัพย์สิน (Des biens)

บรรพ 5 หนี้ (Des obligations)

บรรพ 6 บุริมสิทธิและการจำนำจำนอง (Des priorités et des hypothèques)

บรรพ 7 หลักฐาน (De la preuve)

บรรพ 8 อายุความ (De la prescription)

บรรพ 9 การเผยแพร่สิทธิ (De la publicité des droits)

บรรพ 10 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ (Du droit international privé)

ประมวลกฎหมายแพ่งเปรู (Código Civil peruano = CCP)

หลังจากเปรูได้แยกตัวออกจากโบลิเวียแล้ว จึงได้ตั้งอันเดรส มาร์ติเนซ เด ออริอวยลา (Andrés Martínez de Orihuela) เป็นประธานคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายแพ่งในปี พ.ศ.2390 ทำการร่างอยู่จนถึง พ.ศ.2391 แล้วจึงประกาศใช้ในวันที่ 29 ธันวาคมพ.ศ.2394 และมีผลบังคับใช้ในวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2395 โดยได้รับอิทธิพลมาจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศสพ.ศ.2347 ในวันที่ 30 สิงหาคมพ.ศ.2479 ได้มีการประกาศใช้กฎหมายแพ่งฉบับใหม่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส อาร์เจนตินา เยอรมนี สวิสเซอร์แลนด์ และบราซิล ในปีพ.ศ.2508 เหล่านักกฎหมายในเปรูได้เริ่มต้นการศึกษาอย่างละเอียดที่จะทำการปรับปรุงแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งจนเกิดการตั้งคณะปฏิรูปกฎหมาย (Parodi, F. O., 1983) จนเกิดประมวลกฎหมายแพ่งฉบับล่าสุดเมื่อพ.ศ.2527 โดยแบ่งเป็น 10 บรรพดังนี้ (lpderecho.pe., 2022)

บรรพ 1 บุคคล (Derecho de las Personas)

บรรพ 2 นิติกรรม (Acto Jurídico)

บรรพ 3 ครอบครัว (Derecho de Familia)

บรรพ 4 มรดก (Derecho de Sucesiones)

บรรพ 5 ทรัพย์สิน (Derecho Reales)

บรรพ 6 หนี้ (Las Obligaciones)

บรรพ 7 ที่มาของหนี้ (Fuente de las Obligaciones)

บรรพ 8 อายุความ (Prescripción y Caducidad)

บรรพ 9 การจดทะเบียนตามกฎหมาย (Registros Público)

บรรพ 10 กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศ (Derecho Internacional Privado)

ประมวลกฎหมายแพ่งบราซิล (Código Civil Brasileiro = CCB)

หลังจากบราซิลได้แยกตัวจากโปรตุเกสในปีพ.ศ. 2365 รัฐธรรมนูญของบราซิลกำหนดให้ร่างประมวลกฎหมายแพ่งขึ้นมาเพื่อแทนที่กฎหมายเก่าของโปรตุเกสที่ใช้บังคับอยู่ในเวลานั้น โดยจักรพรรดิตั้ง แปรูที่ 2 ทรงมีพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายเอกุสตู ไทไซรา ดี ไพรตาส (Augusto Teixeira de Freitas) ให้ทำการรวบรวมกฎหมายแพ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในบราซิลในวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2402 เพื่อเตรียมร่างประมวลกฎหมายแพ่งโดยอาศัยแนวคิดจากประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส (Teixeira de Freitas, A., 1864) แต่ความวุ่นวายทางการเมืองของบราซิลทำให้โครงการนี้ชะงักงันถึงปีพ.ศ. 2444 เมื่อนายโคลวิส เบอิลากัว (Clóvis Beviláqua) ได้รื้อฟื้นโครงการร่างประมวลกฎหมายแพ่งอีกครั้งโดยอาศัยแนวคิดจาก BGB ที่มีบุคคล ครอบครัว ทรัพย์สิน และมรดกจนเสร็จได้ประกาศใช้เป็นฉบับแรกเมื่อปีพ.ศ. 2459 โดยมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม พ.ศ. 2460 (Beviláqua, C., 1927) ต่อมาในปีพ.ศ. 2526 นายมิเกล รีโอลลี (Miguel Reale) อดีตอธิการบดีแห่งมหาวิทยาลัยเซาเปาลูและรัฐมนตรียุติธรรมของรัฐเซาเปาลูได้ชักชวนนักกฎหมายในบราซิลมาร่วมกันร่างประมวลกฎหมายแพ่งฉบับปัจจุบัน โดยเป็นผู้ดูแลคณะกรรมการร่างประมวลฉบับใหม่นี้จนได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 มกราคมพ.ศ. 2545 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2546 โดยประมวลกฎหมายแพ่งแบ่งเป็น 2 ส่วนเช่นเดียวกับฉบับแรก คือส่วนทั่วไปและส่วนเฉพาะ แต่ฉบับล่าสุดเพิ่มบรรพเกี่ยวกับบริษัทเข้ามาดังต่อไปนี้ (Presidência da República, 2022)

ส่วนทั่วไป (Parte Geral)

บรรพ 1 บุคคล (Das Pessoas)

บรรพ 2 ทรัพย์สิน (Dos Bens)

บรรพ 3 ข้อเท็จจริงทางกฎหมาย (Dos Fatos Jurídicos)

ส่วนเฉพาะ (Parte Especial)

บรรพ 1 หนี้ (Do Direito das Obrigações)

บรรพ 2 บริษัท (Do Direito de Empresa)

บรรพ 3 ทรัพย์สิน (Do Direito das Coisas)

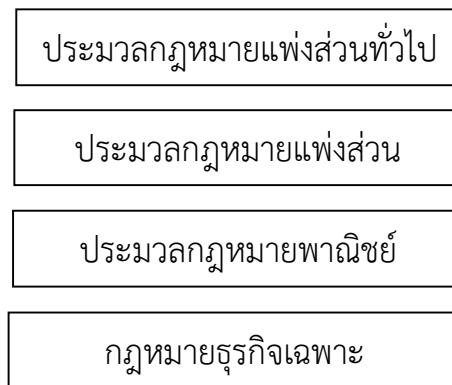
บรรพ 4 ครอบครัว (Do Direito de Família)

บรรพ 5 มรดก (Do Direito das Sucessões)

การร่างประมวลกฎหมายแพ่งฉบับใหม่ของไทย (ปพม.)

ปพม.ควรจะเป็นพื้นฐานของกฎหมายเอกชนทั้งหมด โดยที่ประมวลกฎหมายพาณิชย์ และประมวลกฎหมายหรือพระราชบัญญัติธุรกิจเฉพาะเป็นกฎหมายลูก โดยร่างปพม.ก่อนโดยมีการแบ่งกลุ่มบทบัญญัติออกเป็นส่วนตัวไปและส่วนเฉพาะแบบ CCB จากนั้นจึงร่างประมวลกฎหมายพาณิชย์ที่ครอบคลุมเรื่องวิสาหกิจประเภทต่างๆ เช่น ห้างหุ้นส่วน บริษัทเอกชนและมหาชน สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกิจกรรมทางธุรกิจของวิสาหกิจเหล่านี้ตั้งแต่ก่อตั้งจนกระทั่งเลิกกิจการ เอกสารทางธุรกิจ และประเภทของธุรกรรมต่างๆ เป็นต้น แล้วตามด้วยกฎหมายธุรกิจเฉพาะซึ่งจะทำให้มีลำดับการร่างจากกฎหมายเอกชนทั่วไปสู่กฎหมายเอกชนเฉพาะดังนี้

ภาพที่ 1 ลำดับการครอบคลุมของกฎหมายเอกชนและธุรกิจ

จากแผนภาพที่ 1 ประมวลกฎหมายแพ่งฉบับใหม่สามารถจัดหมวดหมู่ได้ตามตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 การแบ่งส่วนประมวลกฎหมายแพ่งไทยฉบับใหม่

ส่วนตัวไป	ส่วนเฉพาะ
-บุคคล -ทรัพย์สิน -ข้อเท็จจริงหรือหลักฐานทางกฎหมายและการพิสูจน์ -อายุความ -นิติกรรม -การเผยแพร่สิทธิและการจดทะเบียนตามกฎหมาย	-ทรัพย์สิน -หนี้ -ครอบครัว -มรดก

-สภาพบังคับของกฎหมายเอกชนระหว่างประเทศและการขัดกันของกฎหมายของประเทศต่างๆที่เกิดขึ้น	
--	--

โดยส่วนทั่วไปรวบรวมบทบัญญัติทั่วไปที่กล่าวถึงเรื่องแนวคิด นิยามและบทบัญญัติเบื้องต้นส่วนทั่วไปที่ครอบคลุมกฎหมายเอกชนและกฎหมายแพ่งทุกประเภทอาจจะแยกเป็นหลายบรรพ หรือรวมเป็นบรรพเดียวกันเพื่อขยายเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นหลักการและแนวคิดทางกฎหมายที่เป็นหลักทั่วไปครอบคลุมกฎหมายเอกชนทั้งหมดเข้าด้วยกัน โดยนำบทบัญญัติที่ทันสมัยของ BW, CCP, CCB และ CCQ เช่น ข้อเท็จจริงหรือหลักฐานทางกฎหมายและการพิสูจน์ การเผยแพร่สิทธิและการจดทะเบียนตามกฎหมายและสภาพบังคับของกฎหมายเอกชนระหว่างประเทศและการขัดกันของกฎหมายของประเทศต่างๆที่เกิดขึ้น ประกอบกับการปรับปรุงบทบัญญัติให้ทันสมัยของ BGB และ SCO เช่นนิติกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ธุรกรรมการเงินคริปโต เป็นต้น มาเขียนเป็นบทบัญญัติตามโครงสร้างในตารางที่ 3 ข้างต้น

จากตารางที่ 1 ส่วนเฉพาะจะแบ่งเป็นหมวดต่างๆดังนี้เช่น ทรัพย์สิน หนี้ ครอบครัวและมรดก บทบัญญัติเกี่ยวกับทรัพย์สินควรจะแบ่งเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆคือทรัพย์สินและสิทธิแท้จริงในทรัพย์สินแบบประมวลกฎหมายแพ่งเนเธอร์แลนด์บรรพที่ 4 และ 6 เพื่อให้เกิดความชัดเจนเนื่องจากทรัพย์สินเป็นสิทธิที่แท้จริง (Real right) เนื่องจากบทบัญญัติเรื่องทรัพย์สินใน BGB และปพพ.ที่ลอกแบบจาก BGB ผ่าน JCC มีการเขียนที่เป็นแบบหมวดปมที่อ่านแล้วเข้าใจยากไม่ได้แยกแยะระหว่างทรัพย์สินที่มาของทรัพย์สิน การสูญเสียทรัพย์สินและสิทธิต่างๆในทรัพย์สินอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงควรรวบรวมบทบัญญัติใน BW, SCO และ CCQ ซึ่งการเขียนที่ชัดเจนโดยประเภทของทรัพย์สินอาจจะแบ่งให้ชัดเจนแบบกฎหมายแพ่งสก๊อตแลนด์ที่แบ่งทรัพย์สินออกเป็นสังหาริมทรัพย์มีตัวตน (Corporeal movable property) สังหาริมทรัพย์ไม่มีตัวตน (Corporeal movable property) อสังหาริมทรัพย์มีตัวตน (Corporeal movable property) อสังหาริมทรัพย์ไม่มีตัวตน (Corporeal movable property) หรือจะแบ่งกว้างๆแค่สังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์แบบ BW และ CCQ เพื่อความยืดหยุ่นก็ได้ ส่วนประเภทและนิยามและส่วนสิทธิแท้จริงในทรัพย์สินควรรวบรวมจากกฎหมายแพ่งในหลายๆประเทศสก๊อตแลนด์ แอฟริกาใต้ สวิสเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมประเด็นต่างๆทั้งหมดเกี่ยวกับทรัพย์สินในกฎหมายแพ่ง ก่อนที่จะเลือกนิยามที่เหมาะสมมาใช้มาจัดหมวดหมู่ใหม่ตามตารางที่ 2 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 การเขียนบทบัญญัติเรื่องทรัพย์สินและสิทธิในทรัพย์สินออกจากกัน

ทรัพย์สิน	สิทธิแท้จริงในทรัพย์สิน
-ประเภทของทรัพย์สิน	-กรรมสิทธิ์
-การได้มาซึ่งทรัพย์สิน	-อยู่อาศัย
-การครอบครองและรักษาทรัพย์สิน	-ใช้สอย
-ดอกผลจากการบริหารทรัพย์สิน	-สิทธิเหนือพื้นดิน
-ทรัพย์สินส่วนรวม	-ให้เช่า
	-ใช้เป็นหลักประกันในการชำระหนี้
	-ภาระจำยอม
	-การจำกัดสิทธิในทรัพย์สินบางประเภท
	-สิทธิในการเก็บกิน
	-สิทธิในการฟ้องร้อง
	-สิทธิและหน้าที่รับผิดชอบต่อทรัพย์สินเพื่อนบ้าน
	-สิทธิในการบริหารทรัพย์สินเพื่อให้เกิดดอกผล
	-สิทธิในการจัดการทรัพย์สินของผู้อื่น
	-สิทธิในอาคารชุด
	-ทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์

หมวดที่ 3 บทบัญญัติเกี่ยวกับหนี้ เนื่องจากหนี้เกี่ยวข้องกับสิทธิส่วนบุคคล (Personal right) จึงแยกย่อยเป็น ที่มาของหนี้ ผลของหนี้ การสิ้นสุดแห่งหนี้ บุริมสิทธิ์หรือสิทธิเหนือทรัพย์สินและสิทธิที่เกี่ยวกับหลักประกันของเจ้าหนี้และเอกเทศสัญญา บทบัญญัติทั่วไป ที่มาของหนี้ ผลแห่งหนี้และความระงับหนี้ควรพิจารณาบทบัญญัติของ BW, SCO, CCQ และปปพ.ฉบับเก่ามาเปรียบเทียบกับเพื่อดูว่าแต่ละหมวด แต่ละมาตราใครเขียนได้ละเอียด ทันสมัย เข้าใจง่าย และครอบคลุมประเด็นทางกฎหมายได้ดีกว่ากันก็เอาบทบัญญัติเข้ามารวมเขียนให้เข้ากันตามความเหมาะสม ส่วนบทบัญญัติเรื่องบุริมสิทธิ์หรือสิทธิเหนือทรัพย์สินในการจำนำจำนองของ CCQ ที่มีความละเอียดชัดเจนค่อนข้างรอบด้านในเรื่องนี้และโยงกับเรื่องทรัพย์สินและหนี้อย่างชัดเจน นิยามเรื่องละเมิดและความรับผิดทางแพ่งควรใช้คำภาษาอังกฤษว่า Delict ที่ใช้ในสก๊อตแลนด์

รัฐหลุยส์เซียน่าและแอฟริกาใต้หรือ Civil liability ที่ใช้ในควิเบกมากกว่า Tort ที่ใช้ในกฎหมายแองโกล-แซกซอน และในการแปลปพพ. BGB, BW และ SCO เป็นภาษาอังกฤษ ดังตารางที่ 3 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 3 การจัดหมวดหมู่ของกฎหมายลักษณะหนี้

บททั่วไป	นิยามและประเภทของหนี้ เช่นเจ้าหนี้หลายคน หนี้มีเงื่อนไข
ที่มาของหนี้	สัญญา ละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้ การนำวัตถุแห่งหนี้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์
ผลแห่งหนี้	ผลแห่งการชำระหนี้ การรับช่วงสิทธิ สิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ เพิกถอนการฉ้อฉล สิทธิยึดหน่วง โอนสิทธิการเรียกร้อง
ความระงับหนี้	การชำระหนี้ ปลดหนี้ หักกลบลบหนี้ เจ้าหนี้ลูกหนี้กลายเป็นบุคคลคนเดียวกันตามกฎหมาย การชำระหนี้เป็นไปไม่ได้ ปลดหนี้จากการยึดหลักประกัน ขดใช้ค่าเสียหาย สัญญาระงับหนี้ ทำสัญญาใหม่ ทำสัญญาเปลี่ยนเจ้าหนี้
บุริมสิทธิหรือสิทธิเหนือทรัพย์สินและการจำนำจำนอง	ค้ำประกันร่วมกันของเจ้าหนี้ บุริมสิทธิหรือสิทธิเหนือทรัพย์สินในการจำนำจำนอง
เอกเทศสัญญา	ดูในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทบัญญัติเรื่องเอกเทศสัญญาในประมวลกฎหมายฉบับต่างๆ

BW	ซื้อขายแลกเปลี่ยน การแบ่งปันเวลา หลักประกันทางการเงิน สินเชื่อเพื่อการบริโภค จำนำ ให้เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ เช่าเช่า กู้ยืม การให้บริการ ท่องเที่ยว ธุรกรรมทางการเงิน รับจ้างตีพิมพ์ การอารักขา จ้างแรงงาน ก่อสร้าง ค้ำประกัน ประนีประนอมยอมความ การพนันและขันต่อ ประกันภัย เงินรายปี ตลอดชีพ
SCO	ซื้อขายแลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน กู้ยืมและสินเชื่อเพื่อการบริโภค จ้างแรงงาน การให้บริการ รับจ้างตีพิมพ์ มอบอำนาจ จัดการงานนอกสั่ง นายหน้า รับขน

	หนังสือมอบอำนาจและตัวแทนการค้า ตัวแทน ฝากทรัพย์สิน ค่าประกัน การพนัน และขั้นตอน เงินรายปีและการบำรุงรักษาตลอดชีพ
CCQ	ซื้อขาย ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ รับขนส่งสินค้า รับขนส่งผู้โดยสาร จ้างแรงงาน การให้บริการ มอบอำนาจ หุ้นส่วนและสมาคม ฝากทรัพย์สิน ยืม ค่าประกัน เงินรายปี ตลอดชีพ ประกันภัย การพนันและขั้นตอน ธุรกรรมทางการเงิน ประนีประนอม ยอมความ
ปปพ.	ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้ เช่าทรัพย์สิน เช่าซื้อ จ้างแรงงาน จ้างทำของ รับขนส่ง ยืม ฝากทรัพย์สิน ค่าประกัน จำนอง จำนำ เก็บของในคลังสินค้า ตัวแทน นายหน้า บัญชีเดินสะพัด ประกันภัย ตัวเงิน หุ้นส่วนและบริษัท สมาคม

ส่วนบทบัญญัติเรื่องเอกเทศสัญญาให้ดูในตารางที่ 4 เปรียบเทียบบทบัญญัติเรื่องเอกเทศสัญญาใน BW, CCQ, SCO และ ปพพ. ที่เขียนในแนวเดียวกันโดยแยกหนึ่งและสัญญาทั่วไปและเอกเทศสัญญาออกจากกัน ไม่เขียนหมวดกันแบบ BGB และ JCC ควรใช้บทบัญญัติเอกเทศสัญญาของ BW, CCQ, SCO และปปพ. โดยบัญญัติเพิ่มประเภทสัญญาที่ไม่มีในบรรพ 3 ของปปพ.เข้ามาด้วย แต่ตัดกฎหมายหุ้นส่วนบริษัท และตัวเงินออกไปโดยเอาไปไว้ในประมวลกฎหมายพาณิชย์ฉบับใหม่ที่จะร่างขึ้นเป็นกฎหมายธุรกิจโดยเฉพาะ และย้ายสมาคมไปอยู่ในเรื่องนิติบุคคลในส่วนทั่วไป หมวดกฎหมายครอบครัวและมรดกของประเทศไทยใช้กฎหมายดั้งเดิมก่อนที่จะมีการติดต่อกับประเทศตะวันตก เช่นเดียวกับ จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน เกาหลีเหนือและใต้จึงควรจะคงส่วนนี้ไว้ตามเดิมแต่อาจจะต้องเขียนให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับบทบัญญัติในส่วนอื่นๆที่จะร่างขึ้นมาใหม่ อาจจะเปรียบเทียบกับกฎหมายครอบครัวและมรดกของสปป.ลาว กฎหมายประเพณีของชนชาติไท-ลาว-กระไดกลุ่มอื่นๆที่อาศัยนอกประเทศไทย เช่น จีน เวียดนามหรือเมียนมาร์เพื่อทำความเข้าใจรากเหง้าของกฎหมายครอบครัวและมรดกของไทยแต่โบราณให้ดียิ่งขึ้น

ภาษาและการแปลภาษาที่ใช้ในร่างประมวลกฎหมายแพ่งฉบับใหม่

การแปลปพพ.เป็นภาษาอังกฤษ ควรใช้คำศัพท์บัญญัติศัพท์ หลักการและแนวคิดต้นตอกฎหมายแบบโรมันจากเขตปกครองที่ใช้กฎหมายแบบโรมันในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ เช่น สกอตแลนด์ในสหราชอาณาจักร รัฐหลุยส์เซียน่าในสหรัฐอเมริกา มณฑลควิเบก

ในแคนาดาที่และแอฟริกาได้มาเป็นบทบัญญัติต่างๆ ในประมวลกฎหมายแพ่งใหม่นี้ทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษเข้าแทนที่หลักการและแนวคิดต้นตอของกฎหมายแบบแบบแองโกล-แซกซอนที่ปะปนอยู่ในปพพ.เว้นแต่หลักการนั้นไม่มีในระบบกฎหมายแบบโรมัน เนื่องจากนิยามคำศัพท์ที่เทียบเท่ากันกฎหมายแองโกล-แซกซอนและแบบโรมันในภาษาอังกฤษต่างกัน ดังตารางที่ 5 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบตัวอย่างคำศัพท์กฎหมายภาษาอังกฤษทั้งแบบแองโกล-แซกซอนและโรมัน

ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ-แองโกล-แซกซอน	ภาษาอังกฤษ-โรมัน
ละเมิด	Tort	Delict
สังหาริมทรัพย์	Personal property	Movable property
อสังหาริมทรัพย์	Real property	Immovable property
จำนำ (สังหาริมทรัพย์)	Pledge	Hypothec
จำนอง (อสังหาริมทรัพย์)	Mortgage	Hypothec
ภาระจำยอม	Easement	Servitude

การแปลปพพ.BGB, SCO และ BW เป็นภาษาอังกฤษมักจะมีคำศัพท์กฎหมายภาษาอังกฤษแบบกฎหมายแองโกล-แซกซอนปะปนอยู่โดยเฉพาะคำว่า Pledge, Mortgage, Tort และอื่นๆ ซึ่งนิยามคำศัพท์เหล่านี้ไม่ตรงกับคำศัพท์กฎหมายภาษาอังกฤษแบบกฎหมายโรมันที่เทียบเคียงกันได้เสียเลยทีเดียว จึงทำให้การตีความกฎหมายที่แปลออกมาเป็นภาษาอังกฤษสับสน นักกฎหมายที่มาจากระบบกฎหมายที่ต่างกันย่อมไม่เข้าใจและคุ้นเคยกับนิยามคำศัพท์ทางกฎหมายที่ต่างกัน

สรุป

โครงสร้างปพม.ควรจะมาจากประเทศที่มีการยกร่างประมวลกฎหมายแพ่งโดยการปรับปรุงเปลี่ยนโครงสร้างใหม่หมดเช่น เปรู เนเธอร์แลนด์ มณฑลคิเวก บราซิลมากกว่าการที่จะใช้โครงสร้าง BGB ฉบับปัจจุบัน เพราะ BGB ฉบับใหม่ยังยึดโครงสร้าง BGB ฉบับเดิม การแบ่ง ปพม.เป็นส่วนทั่วไปกับส่วนเฉพาะตาม CCB นั้นทำให้เข้าใจง่ายโดยไล่ลำดับจากบทบัญญัติทั่วไปที่ครอบคลุมกฎหมายเอกชนทั้งหมดสู่บทเฉพาะเรื่อง เช่น ทรัพย์สิน หนี้ มรดก

บทบัญญัติทั่วไปควรจะใส่บทบัญญัติเกี่ยวกับข้อเท็จจริงทางกฎหมายและการพิสูจน์หลักฐานที่อยู่ใน CCQ และ CCB กฎหมายเอกชนระหว่างประเทศที่อยู่ใน BW, CCP และ CCQ และการประกาศสิทธิตามกฎหมายที่อยู่ใน CCP และ CCQ เพื่อให้ทันกับพัฒนาการกฎหมายเอกชนในโลก ประมวลกฎหมายแพ่งไทยฉบับใหม่ควรมีการจัดหมวดหมู่ดังตารางที่ 6 ข้างล่างนี้

ตารางที่ 6 การจัดหมวดหมู่โครงสร้างประมวลกฎหมายแพ่งไทยฉบับใหม่

หมวดหมู่บทบัญญัติ	หัวข้อ
บททั่วไป (ดูตารางที่ 1)	-บุคคล -ทรัพย์สิน -ข้อเท็จจริงหรือหลักฐานทางกฎหมายและการพิสูจน์ -อายุความ -นิติกรรม -การเผยแพร่สิทธิและการจดทะเบียนตามกฎหมาย -สภาพบังคับของกฎหมายเอกชนระหว่างประเทศและการขัดกันของกฎหมายของประเทศต่างๆที่เกิดขึ้น
บทเฉพาะ-ทรัพย์สิน (ดูตารางที่ 2)	-ทรัพย์สิน -สิทธิแท้จริงในทรัพย์สิน
บทเฉพาะ-หนี้ (ดูตารางที่ 3 และ 4)	-ที่มาของหนี้ -ผลแห่งหนี้ -ความระงับหนี้ -บุริมสิทธิหรือสิทธิเหนือทรัพย์สินและการจำนำจำนอง -เอกเทศสัญญา
บทเฉพาะ-ครอบครัว	ตามประมวลกฎหมายฉบับเดิม
บทเฉพาะ-มรดก	ตามประมวลกฎหมายฉบับเดิม

เอกสารอ้างอิง

เกียรติกำจร มีখনอน. (2565). ความจำเป็นที่ต้องแยกประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ออกจากกันในประเทศไทย. วารสารกฎหมายและสังคมรังสิต, 4(1), 65.

- Beviláqua, C. (1927). *Codigo Civil dos Estados Unidos do Brazil*. Rio de Janeiro: F. Alves.
- Bucher, E. (2004). Law of contracts. In F. D. Ansay, *Introduction to Swiss Law* (pp. 103-131). Bosten & London: Kluwer/Schithess.
- Dutch Civil Law. (2022, April 22). Dutch Civil Code. Retrieved from www.dutchcivillaw.com/civilcodegeneral.htm
- Huxley. A. (1996). *Thai law: Buddhist law: Essay on the legal history of Thailand*. Bangkok: Orchid Press Publishing.
- Ipderecho.pe. (2022, July 9). Código Civil Peruano. Retrieved from <http://lpderecho.pe/codigo-civil-peruano-realmente-actualizado>
- Japanese Law Translation. (2022, April 22). Civil Code (Part I, Part III, Part III). Retrieved from www.japaneselawtranslation.go.jp/en/law/view/3494
- Lawyryup. (2022, April). Burgerlijk Wetboek (BW). Retrieved from <https://lawyryup.nl/burgerlijk-wetboek>
- LégisQuébec. (2022, April). Code Civil du Québec. Retrieved from <http://legisquebec.gouv.qc.ca/fr/document/lc/CCQ-1991>
- LezaLegalwise. (22 April 2022). Juristic person. Retrieved from <http://www.legalwise.co.za/help-youself/glossary-terms>
- LSU Law. (2022, April 22). Louisiana Civil Code online. Retrieved from <http://lcco.law.lsu.edu>
- Meekanon. K. (2013). *The possibility of transferring continental Europe corporate governance system to Thailand*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Parodi, F. O. (1983). *Peruvian Civil Code*. Retrieved from University of Miami Inter-American Law Review: <http://repositorylaw.miami.eud/umia/vol14/1553/7>
- Pierre, B. (1997). Classification of property and conception of ownership in civil and common law. *Revue Générale de droit*, 28(2), 235-274.

- Pimngam, S. (2019). Codifying the Civil and Commercial Code of Thailand. Retrieved from The Structure of Thai Civil Law: <https://businessanalysisoflaw.com/2019/07/23/codifying-civil-and-commercial-code-thailand>
- Pongsapan. M. (2021). The fundamental misconceptions in the drafting of Thai Civil and Commercial Code of 1925. In A. H. (eds.), Thai legal history: From traditional to modern law (pp. 122-137). Cambridge: Cambridge University Press.
- Presidência da República. (2022, April 22). Institui o Código Civil. Retrieved from http://www.planalto.gov.br/ccivil_03/leis/2002/l10406compilada.htm
- Tamura, S. (2013). The Thai civil law on non-performance in comparative, structural view- from past into its future. Law Journal Thammasat University, 42(2), 897-925.
- Teixeira de Freitas, A. (1864). Código civil – Esboço. Rio de Janeiro: Typographia Universal de Laemmert.
- Van Vliet, L. (2014). The Netherlands-New developments in Dutch company law: The flexible close corporation. Journal of Civil Law Studies, 7(1), 271-286.